ŠVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 199. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 17, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЖОВТНЯ 1992. Ч. 199. РІК XCIX.

ГРОМАДИ ПІДТРИМУЮТЬ СТУДЕНТІВ

Київ (УНІАР). — У містах Ужгороді, Запоріжжі і Хмельницькому з ініціативи Всеукраїнського Об'єднання Солідарности Трудівників і Національно-Демократичних Сил відбулися мітинги протесту під гаслом „Ми вимагаємо змін". Учасники мітингів вимагали:

* Надзвичайних виборів парляменту України на багатопартійній основі;
* Формування Уряду реформ;
* Виходу України з Співдружности Незалежних Держав.

Крім цього закарпатці в резолюції мітингу включили точку про потребу змінити кадрову політику Президента в структурах на місцях і про необхідність створити громадський трибунал для розслідування злочинів комуністичної системи. На всіх мітингах висловлено підтримку акції студентства, які тривають в Києві на Площі Незалежности.

На засіданні Верховної Ради України минулого вівтірка, 13-го жовтня, депутати також обговорювали громадську акцію студентів. Опісля виступив провідник Союзу Українського Студентства Володимир Чемирис, який закликав ВР до саморозпуску заради інтересів України та жадав звільнення студентів, заарештованих поліцією під час пікетування Червоного корпусу університету.

Згідно з останніми даними „СУС-інформу" в середу, 14-го жовтня, на Площі Незалежности напнуто 55 наметів-шатер. У шатровому містечку є делеґації з усієї України. Кількість студентів-учасників акції протесту збільшується і досягла 300 осіб, з них вісім розпочали голодування. Це голова СУС В. Чемерис, а також представники Львівського Політехнічного Інституту та Лісотехнічного Інституту, Луганського Педагогічного Інституту, Одеського Політехнічного, Дніпропетровського Індустріяльного, Уманського Сільськогосподарського та Українського Державного Аграрного Університету. Голодуючі є під лікарським наглядом. За словами медичної служби шатрового містечка, кількість голодуючих та тривалість голодування покищо обмежуватиметься з огляду на фізичні можливості кожного з учасників акції.

Як повідомляє інформаційна служба Союзу Українського Студентства „СУС-інформ", 16-го жовтня перед полуднем в наслідок провокації відбулися нові сутички поміж поліцією та понад тритисячною колоною студентів. Маніфестанти прямували від наметного табору на Площі Незалежности, де відбувається політичне голодування студентів вищих навчальних закладів України під тими ж гаслами, що й 13-го жовтня: перевибори ВР України на багатопартійній основі, вихід України з СНД. У колоні були представники Політехнічного Інституту, Університету, Аграрної Академії, Гуманітарного Ліцею та інших вузів Києва. Біля будинку Кабінету Міністрів відбуло ся короткочасне протистояння поміж студентами, кордоном міліції та Загонами Міліції Особливого Призначення (ЗМОП), вишикуваними у сім рядів. „СУС-інформ" підкреслює, що на заклик своїх провідників студенти всіляко намагалися уникнути провокацій і трималися від поліції на відстані 3-ох метрів. Кількість поранених покищо невідома.

Закликають до правопорядку

Симферопіль (УНІАР). — Комітет громадських організацій „Крим з Україною" видав заяву з приводу політичної ситуації в Криму. У заяві, між іншим, сказано: „Комітет громадських організацій „Крим з Україною" висловлює стурбованість з приводу ситуації, що склалася після конфлікту в селищі Красний Рай поблизу Алушти.

Комітет із зрозумінням ставиться до прагнення кримсько-татарського народу, як депортованих жителів півострова, повернутися на рідну землю і займати гідне місце серед народів, які заселюють Крим. Ми не схвалюємо дії Верховної ради та уряду Криму, які свідомо зволікають із вирішенням питань, що стосуються кримсько-татарського народу. Таке становище владних структур Криму веде до дестабілізації політичної ситуації та розпалювання національної ворожнечі.

Разом з тим, Комітет громадських організацій засуджує дії тих людей, які вчинили насильство біля ВР Криму, закликають до порушення законности та правопорядку".

ВИКЛАДИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Місцева філія УКУ починає осінній семестр у вівторок, 20-го жовтня. Цього ж дня буде висвітлений відео-фільм про перенесення праху Патріярха Йосифа з Риму до Львова та про відзначення ювілею незалежности України в Києві та Львові. Наступного вівтірка, 27-го жовтня, у філії виступить д-р Володимир Хромиш з доповіддю „Українці на терені колишньої Югославії". Усі виклади у філії УКУ починаються о год. 7:30 вечора. Після кожного викладу — дискусія та товариська зустріч.

Обрано нового голову Партії Зелених України

Київ (УНІАР). — У неділю, 11-го жовтня, закінчився 3-ій З'їзд Партії Зелених України, на якому внесено поправки до статуту та ухвалено нову програму. Головою партії обрано Віталія Кононова. Він заявив, що боротиметься за авторитет ПЗУ, яка може політичними методами вирішувати екологічні проблеми.

ПЗУ має намір подавати до суду німецьке видавництво Шпрінгера, яке оприлюднило книгу колишнього громадянина України Чорноусенка „Чорнобиль". Бо, як твердять „зелені", автор книги попрацював у Чорнобилі всього кілька місяців, а наведені в ній факти не відповідають дійсності.

Підготовляють еспансько-український словник

Буенос Айрес, Арґентина. (Я.Т.). — Відоме зі своєї активности Товариство Професіоналістів—Високошкільників підготовляє в Україні видання українсько-еспанського словника, який буде мати 20,000 слів. Цей словник має бути готовий до чергової міжнародної виставки книжки, яку річно влаштовує з великим успіхом в Буенос Айресі згадане товариство.

Товариство закінчило вже переклад фільму про Великий голод 1932-33 років, який був виготовлений в Канаді, та цей фільм планується висвітлювати еспанською мовою по цілій Арґентині в 1993 році, відзначуючи тим 60-ту річницю Великого голоду.

Амбасадор Т. Старак виступить на з'їзді ООЛ

Кліфтон, Н.Дж. (М.Д.). — В днях 31-го жовтня і 1-го листопада ц.р. відбудеться в Готелі Рамада в Іст Гановері, Н.Дж., XXIII Крайовий з'їзд Організації Оборони Лемківщини в Америці. Участь у з'їзді зголосило вже поважне число делегатів відділів ООЛ та гостей. З'їзд складатиметься з двох частин — з ділових нарад та святочного бенкету, який відбудеться в суботу, о год. 6:30 вечора, з участю священства, представників українських громадських організацій та гостей.

Т. Старак

Напередодні з'їзду на запрошення Крайової Управи ООЛ приде до ЗСА представник України до Польщі — амбасадор Теодозій Старак, який виголосить головну доповідь під час бенкету. Т. Старак, уродженець Сяніччини, переселений в 1945 році в Україну, був одним із першої групи української інтелігенції суджених за „антирадянську пропаганду", а відтак засланих до таборів праці в Караганді. Після звільнення довгий час був безробітним, а опісля вдалось йому дістати працю у Львівському університеті. Був редактором часопису „Віра Батьків" та нелеґального квартальника „Євшан". Коли в серпні 1991 року Україна відновила свою незалежність, Верховна Рада назначила його представником України до Польщі.

Під час двотижневого перебування амбасадора Т. Старака в ЗСА, Крайова Управа ООЛ подбала про ряд зустрічей з українською громадою та державними чинниками у Вашінгтоні.

Відбудеться конференція на тему відносин ЗСА із східньою Европою

Ню Йорк. — Тут за ініціятивою Центру для вивчення приватного сектору у співпраці із Фундацією Косцюшка та Інституту публічної адміністрації відбудеться в днях 21-го і 22-го жовтня конференція з широкою програмою доповідей. Між темами доповідей є такі: „Політичні та конституційні проблеми", „Справи безпеки", „Приватизація", „Економічні та соціяльні проблеми в незалежному світі", „Американці і европейська економіка у незалежному світі" та інші.

В рамках конференції запляновані також оглядини Ню Йорку, музеїв та спільні вечері в обох днях конференції.

У суботньому спільному бенкеті відома співачка Оксана Кровицька співає американський і український гимни, відкриває бенкет Йосип Лисогір, президент Українського Інституту Америки, а головну промову матиме амбасадор ЗСА в Києві Роман Попадюк.

Серед доповідачів є ряд членів українських дипломатичних центрів в Ню Йорку та Вашінгтоні, як також членів офіційної української делеґації на 47-му асамблею Організації Об'єднаних Націй. На цю конференцію можна зголошуватися, за відповідною оплатою, за окремі сесії до Марії Россі, тел. (212) 249-1200.

РОСІЯ ПОВЕРНУЛА КОРЕЇ „ЧОРНУ СКРИНЬКУ" ЗІ ЗБИТОГО „БОЇНҐА"

Москва. — Президент Росії Борис Єльцин передав корейським представникам документи про трагедію 1983 року, коли в районі Сахаліну совєтський винищувач збив пасажирський „Боінг-747", що належав корейській авіякомпанії. Всі 269 пасажирів і членів залоги загинули. Серед переданих документів — магнетофонні записи переговорів пілотів корейського літака з так званої „чорної скриньки", знімки уламків літака і ряд документів КҐБ з резолюціями тодішнього генерального секретаря ЦК КП СС Юрія Андропова.

Південнокорейський „Боінг-747" був збитий над Сахаліном 1-го вересня 1983 року. Він проник у глибину совєтської території на 600 км. Спочатку совєтські керівники заперечували, що корейський літак був збитий з наказу згори, але потім визнали це, мотивуючи дії пільота-винищувача тим, що літак не відповідав на попереджувальні сиґнали і відмовився йти на зниження. За версією совєтських керівників, провокація з корейським „Боїнгом" була інспірована американськими „спецслужбами для посилення напруження у світі і підриву міжнародного авторитету Совєтського Союзу".

Довгий час ця тема в ССР була заборонена. Совєтські представники, в тому числі і колишній президент Михаїл Горбачов, заперечували, що „чорна скринька" зі збитого літака знайдена і знаходиться у розпорядженні КҐБ. Недавно редакція газети „Ізвєстія" почала самостійне розслідування сахалінської трагедії і на сторінках цієї газети появилися фотографії і зізнання учасників рятувальної експедиції в Південно-Китайському морі, де впав літак.

„Чорну скриньку" збитого „Боїнга" водолази знайшли 29-го жовтня 1983 року на глибині 180 метрів.

Як повідомляє зі Сеулу кореспондент ІТАР-ТАСС, там розповсюджена заява російського президента, в якій Б. Єльцин каже, що і надалі буде докладати всіх зусиль для вияснення правди про інцидент з південнокорейським літаком. Передання документів відбулося перед візитою Б. Єльцина в Південну Корею.

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИ ЗАПРОТЕСТУВАЛИ проти того, що представники Державного департаменту, не безз згоди виконуючого обов'язки державного секретаря, а може й самого Президента, зверталась до Лондону у пошуках за досіє Билла Клінтона, який правдоподібно щоб уникнути побору до війська і участи у В'єтнамській війні, проти якої він протестував разом з іншими тодішніми лібералами і комуністами, студіюював у Великобританії, але звідти виїжджав до інших европейських країн, зокрема Скандинавії і навіть до Совєтського Союзу та брав активну участь у демонстраціях проти власного Уряду і власної країни. Речники Державного департаменту заявили, що пошуки були неуспішні і вони були зроблені на прохання багатьох пресових концернів.

ВАШІНҐТОНСЬКИЙ КОРЕСПОДЕНТ газети „Волл Стріт Джорнал" Джеральд Сейб пише у згаданій газеті, що більшість закордонних лідерів морально підтримують виборчий процес Джорджа Буша і побоюються, що в організованій західній спільноті може постати свого роду хаос, якщо він програє вибори, бо не стане лідера міжнародного формату. Турецький прем'єр-міністер, наприклад, Турґут Озаль, який тісно співпрацював з президентом Ю. Бушем під час іракської воєнної кампанії порушив навіть неписаний дипломатичний звичай і почав вести відкриту кампанію в користь Буша у розмові з вашінґтонськими журналістами. Також міністер закордонних справ Франції Ролян Дюма відкрито підтримує Буша, кажучи, що европейці хочуть бачити досвідченого лідера демократичного світу.

В МЕДИЧНОМУ ЦЕНТРІ „Сідарс-Сайнай" в Лос Анджелесі лікарі-хірурги перевели складну операцію перещеплення печінки свині в організм людини. Представник шпиталю, Роналд Вайс, заявив кореспондентам, що лікарі зробили все можливе, щоб врятувати життя загроженої смертю жінки. Подібна операція була переведена вперше і тому не було певности чи жінка житиме. Ці заходи були зроблені тому, що не можна було знайти донора печінки людини. Очевидно, експеримент був невдалим і жінка, після великих болів печінки померла. Незадовго після смерти Сузен Фовлер, до шпиталю наспіла печінка людини. Лікарі зробили висновок, що не зважаючи на смерть людини, вони будуть продовжувати досліди перещеплення печінки й інших органів тварин в організм людини.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЄЮ агентства Ассошіейтед Пресс, у вівторок, 13-го жовтня сповнилось 200 років від часу побудови Білого Дому. Ніхто, правда, не може підтвердити з абсолютною певністю, що перший камінь був положений якраз 13-го жовтня 1792 року. Існує один єдиний документ, що цього дня розпочалась будова Білого Дому, — сказав кореспондентові газети „Ю Ес Ей Тудей" куратор Білого Дому Рекс Скортен. Будова резиденції президентів ЗСА розпочалась на зарядження першого Президента Америки Джорджа Вашінґтона. В 1814 році англійці підпалили і частинно знищили Білий Дім, але після цього його перебудували з фасадами і від того часу його структури не змініли, аж до сьогоднішнього дня.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до середи, 14-го жовтня, 13,625 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

350,510.01

У СВІТІ

В СЕРЕДУ, 14-ГО ЖОВТНЯ, сейсмічні служби зареєстрували в єгипетській столиці ще два підземні поштовхи, однак значно меншої сили. Стихійне лихо забрало життя 450 людей, кількість поранених перевищила 4,000 осіб. Сусідні країни продовжують надавати Єгиптові гуманітарну допомогу. Саудійська Арабія виділила для цієї цілі 50 міл. дол., Об'єднані Арабські Емірати — 40 міл. дол. Єгипетський кабінет міністрів прийняв рішення виділити 15 міл. дол. на відновлення зруйнованих шкіл і по 1,500 дол. для кожної родини, що втратила годувальника. Попри сотні зруйнованих будинків по всій країні, якоюсь мірою втішає той факт, що знаменити єгипетські піраміди і Сфінкс залишилися неушкодженими, хоч епіцентр землетрусу виявився в декількох кілометрах від них.

САЛЕХ МАМЕДОВ, нещодавно призначений міністром фінансів Азербайджану, заявив, що манат, національна валюта республіки, буде тут єдиною грошовою одиницею. Паралельне уживання російського рубля підлягає забороні. Міністер фінансів, з'ясовуючи свою економічну програму, підкреслив, що головним завданням є „створення економіки незалежної держави".

ВІД ЧЕТВЕРГА, 15-ГО ЖОВТНЯ, в Естонії звільнено ціни на хлібні вироби. Згідно з попередніми розрахунками, ціни на хліб підвищаться в три рази, на макарони — в чотири. Естонський уряд запевнив, що лібералізація цін узгоджено з довготривалою економічною програмою. „Оскільки закупівельні ціни на зерно виросли в декілька разів і наближаються до світових, то є неминучий у такій же пропорції ріст роздрібних цін", — підкреслюється в пресовому повідомленні.

ПАПА РИМСЬКИЙ Іван Павло II під час перебування в Домініканській республіці прийняв делеґацію гаїтянських єпископів і заявив, що „залишається занепокоєним безконечними стражданнями гаїтянського народу". В розмові в представниками тубільних племен Латинської Америки Папа Іван Павло II закликав їх простити завойовницьку поведінку вихідцям з Нового Світу під час конкісти. У світі завжди є місце для прощення і примирення між людьми і народами, — підкреслив Папа.

АМБАСАДА НІДЕРЛЯНДІВ в Москві в імені свого уряду передала російським властям протест у зв'язку з арештом у російських водах човна „Соло", котрий належить міжнародній екологічній організації „Ґрінпіс". На човні працювала наукова експедиція, метою якої було дослідити радіяційну ситуацію поблизу берегів Нової Землі у Карському морі, де, згідно зі свідченнями спеціялістів-екологів, Росія довгий час скидала на дно радіоактивні відпади.

В ЧИКАҐО ВІДКРИТО ПЕРШИЙ КОНСУЛЯТ УКРАЇНИ

Чикаґо (В.М.). — 2-ге і 3-тє жовтня ц.р. були вийнятковими днями в Чикаґо, коли Україна виступила як незалежна держава, що починає спілкуватися на консульському рівні з цим містом та середнім заходом Америки. В ці дні формально відкрито перше генеральне консульство України в Америці. Україна має формально відкрите, але ще не діюче консульство в Мюнхені, та почесне консульство в Мельборні, Австралія. Таким чином, першим справжнім консульством є чигаґське. Державний департамент ЗСА погодився на початку вересня відкрити два окремі консульські представництва України в Америці, а саме в Ню Йорку та Чикаґо. Покищо це зроблено тільки в одному місті, зважаючи на те, що такий плян і пропозицію представлено вже давніше в міністерстві закордонних справ у Києві, а тут в Чикаґо виявлено готовість фінансово сприяти урухомленню та діяльності консульства. Тому міністер закордонних справ України, Анатолій Зленко вже назначив генерального консула в особі Анатолія Олійника і вирішив саме тепер з нагоди свого перебування в Америці на Генеральній асамблеї ООН сам його відкрити.

До Чикаґо прибули міністер Зленко та амбасадор України у Вашінґтоні Олег Білорус 2-го жовтня. Попереднього дня приїхав назначений консул, щоби узгіднити останні підготовчі роботи щодо церемоній відкриття, чим займався окремий організаційний комітет, що його очолював адвокат Юліян Куляс. Українські дипломати взяли участь в обіді з керівниками престижної чикаґської ради для зовнішніх зв'язків, де мали нагоду з'ясувати становище України щодо її закордонної політики. Міністер мав також нагоду зустрінутися з пресою.

Формальне відкриття відбулося в приміщеннях Українського Культурного Осередку, ди тимчасово буде приміщуватися консульство України. Тут влаштовано бюро консула та велику кімнату, де мають працювати інші працівники. Все це виглядало дуже репрезентативно, що стверджили гості з інших консульств, які були приявними на церемонії відкриття 2-го жовтня у вечірні години.

На прийняття прибуло понад 50 осіб, в тому дві третини запрошених неукраїнців, головно з консульського корпусу, та представники міської і стейтової влади. Саме відкриття довершив міністер А. Зленко, що після короткого слова перетяв стрічку до приміщень консульства. Промовляв також декан консульського корпусу данець

Під час прийняття підносить тост данський амбасадор Н. Ляссен. Біля нього (справа) міністер А. Зленко, амбасадор О. Білорус і консул А. Олійник.

Нільс Ляссен в ранзі амбасадора, вітаючи новопризначеного генерального консула України А. Олійника серед своїх колеґ й обіцяючи допомогу у впровадженні його в нову функцію. Членки з керівництва осередку приготували прийняття для гостей, в часі якого коротко виступав молодий бандурист П. Пошиванюк. Гості вписалися в пам'ятну книгу консульства.

У суботу, 3-го жовтня, відбувся вранці сніданок в Готелі Памер Гавз, де замешкали високі гості. Тут міністер А. Зленко виголосив довшу доповідь про основні лінії і завдання української зовнішньої політики. Згодом він відповів на низку дуже конкретних запитань. В доповіді і відповідях міністер Зленко виявився блискучим промовцем та аналітиком цілого ряду внутрішніх і зовнішніх питань, даючи чіткі відповіді, чи то йшлося про економічні справи, яким під теперішню пору закордонна політика України надає першорядного значення, чи про політичні відносини з сусідами України.

В обідню пору відбулося українське відкриття консульства перед будинком осередку. На просторий площі зібралося близько 1,500 громадян, шкільна молодь, молодечі організації з прапорами, ветерани і люди різних прошарків української громади. Погода була напрочуд гарна, день був

(Закінчення стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий прем'єр України

Новим прем'єром України став Леонід Кучма, але читачі „Свободи" могли здивуватися, що його вибрала Верховна рада у таємному голосуванні. Такої процедури нема в Америці. Тут президент водночас є прем'єром, призначає членів свого Уряду і кожний із них мусить дістати апробату від Сенату. Україна ще не має конституції, але устійнюється там практика взорована на конституції Франції. Конституція Америки не підходить Україні (хоч як захоплювався нею Тарас Шевченко), бо 1) американський Конґрес має дві палати, в Україні досить однієї і 2) прероґативи Президента зовсім інші. Президент України бере участь у нарадах Верховної Ради, пропонує свого кандидата на прем'єра, члени Верховної Ради мають право пропонувати іншого чи інших і стає ним той, хто в тайному голосуванні дістав найбільше голосів. Леонід Кучма дістав 316 голосів на всіх 370. Було ще кілька інших кандидатів, але вони не пройшли. За останньою вісткою з Києва — Ігор Юхновський, хоча суперник Кучми, признав, що вибір був правильний.

Леонід Кучма ще за існування СССР був керівником великого промислового центру в Україні, який був осередком важкої продукції для війська — танків, ракет, важких панцерних возів. За короткий час відколи розлетілася імперія й Україна стала незалежною державою, Кучма зумів переставити продукцію Південного машинобудівельного заводу на мирні цілі — трактори, ровери, різні машини щоденного вжитку. Цей комплекс затруднює поверх 50,000 робітників і вони із своїми родинами становлять частину важко і продуктивно працюючого українського люду. Коли хтось із наших гурра-патріотів ремствуватиме, що на пост прем'єра України покликано знову колишнього комуніста, то треба такому патріотові з'ясувати: у комуністичній імперії не міг студіювати у високому технічному інституті нечлен партії і на таке високе становище, як мав Кучма, не міг дістатися хтось інший тільки колишній член партії, високий фахівець. Само прізвище нового прем'єра свідчить про його український рід, 316 голосів членів Верховної Ради доказують, що Леонід Кучма був відомий керівній верхівці українського суспільства та що цей вибір був правильний.

Бачимо тепер в Америці, що економіка зайняла найперше місце у президентських виборах. У всіх країнах світу економіка — це здорова база всього життя, державного життя, база існування народу. Марксизм зруйнував економіку у поневолених Москвою народах і залишив визволеним країнам у спадщині — вбогість і хаос. Демократія найтісніше пов'язана з системою вільного ринку, індивідуальної ініціятиви та суперництва. Нелегко зрозуміти це людям, які народилися і жили в системі, коли про все рішала партія, коли партія думала і діяла, давала людям мізерну можливість фізичного існування і коли все життя в країні було побудовано на партійній диктатурі і невольничій веґетації всього населення. У такій ситуації найпершою турботою державної верхівки України є економіка, є покращання економічних відносин, щоб зрівноважити заробітки з цінами харчів і предметів першої потреби. Для переведення такої реформи потрібні фахівці.

Леонід Кучма є одним із першорядних фахівців. Ясно, що найкращий фахівець нічого не вдіє, коли не матиме виконавців його пляну. Тими виконавцями є люди. Найбільша турбота будівничих української держави в тому, що не всі українці на великому просторі від Попраду по Дін, зрозуміли, що треба працювати. Фраза „Тепер свобода, мені вільно не працювати" — це глум над свободою, це нещастя молодої держави.

Новий Уряд в Україні ще не цілком зформований. Деякі члени Уряду напевне залишаться, інші будуть нові. Краще, щоб повільніше йшло формування Уряду, аби лише всі його члени були фахівцями своїх ресортів.

ПРЕЗИДЕ[illegible]Т КИРҐІЗСТАНУ Аскар Акаєв в інтерв'ю для пари[illegible]ої газети „Лє Монд" заявив, що після закінчення [illegible]ерехідного періоду Співдружність Незалежних Держав позбудеться свого політичного характеру, а між її членами залишаться тільки торговельно-економічні зв'язки.

Ігор Лесик

РОСІЯНКА ПРО РОСІЯН

Відома московська політична діячка Валерія Новодворська помістила статтю у журналі „Молода Ґвардія" п. з. „Про національну підлість росіян". У цій статті авторка характеризує російську ментальність, яка побудована на великодержавному шовінізмі.

Варто взяти під розвагу думки росіянки, репрезентантки російської інтеліґенції, яка відкидає „шовіністичну отруту". „Ми створили собі дивну батьківщину, придбану тяжбою і розбоєм, в чужій крові, яка повиступала на імперській багряниці", — пише В. Новодворська. Вона питає чому такого почуття нема у громадян ЗСА, де прийняття нових стейтів до ЗСА було честю і святочно відзначувалось.

„А ми свої колонії втоптали в болото і прикрасили своєю ганьбою, бо до XVII століття, коли Росія почала завойовувати свою батьківщину, окрім рабства, болота і ганьби вона вже нічого нікому не могла запропонувати", — пише авторка. Вона намагається визначити поняття „батьківщина". „Батьківщиною не може бути одночасно і Кострома і Рига, і Самарканд, і Тбілісі". Це „земноґльобальна республіка", потвора комуністичних мрій, в якій лиш чути передсмертні зойки угорців, литовців, грузинів, молдаванів, українців, поляків, кочівників Туркестану, повних ненависти до нас. „Ми, росіяни, — пише авторка, — найбездомніші люди на землі. Ми вбили Русь, зробивши з неї імперію". І ця імперія, це „літаючий паперовий змій із 15-ти паперових суверенітетів, а мотузки в наших руках, і цю мотузку смикаємо ми, підлі і нікчемні римляни, шантажуючи в дружніх смертельних обіймах відповзаючі від нас покалічені нами республіки.

Згадує авторка Співдружність Незалежних Народів (СНД) і армію не виведену з республік, президента, якому хочеться бути государем „всея Великия, и Малыя, и Белыя Руси". Згадує Шапошнікова й інших „демократів", які з ненаситним виттям накинулись на Україну, Прибалтику, Кавказ. Економічну політику Росії авторка характеризує так: „Ми не вміємо торгувати, ми привикли завойовувати і брати даром. Для чого укладати торгові договори із скитами? Чи годувати їх на те, щоб вони скоріше напали на нас?"

Скаржаться „рускоязичні", що нещасні жертви їхнього терору, їхньої аґресії сміють мріяти про свободу і говорити своєю, матірньою мовою. Яке нещастя! КҐБ і совєтська армія не встигли... відучити українців, литовців, лотишів, естонців від рідної мови. Не чули ці „імперіялісти, гієни, труполюби" як оплакують Василя Стуса і його товаришів боротьби, — пише Валерія.

Закінчуючи оцю унікальну статтю Валерія Новодворська пише: „Я не буду воювати за цілість такої території. Я не буду підкорювати ні Кавказ, ні Сибір. Якщо наш підлий уряд ще раз пошле будь-куди свою підлу армію, я буду воювати проти неї. Імперія — не є батьківщина, а каторга. І я від неї втечу до тих, в кого ви забрали все і хочете забрати останнє".

Пересічні росіяни в Україні розуміють, що імперіялізм сьогодні не практичний, що імперська Росія нічого не отримає крім ненависти. І тому вони прилучилися до тих, у яких є батьківщина, любов і пошана співгромадян. Тому вони голосували за незалежну Україну.

Безумовно, що стаття Валерії є вийнятком в масовій антиукраїнській кампанії. Забере ще багато часу, щоб росіяни позбулись імперіялістичних апетитів і хворобливого шовінізму. Одначе вже є перші проблиски змін у політичному думанні російської інтеліґенції, яка починає розуміти ганебну ролю імперської Росії в історії Европи. Можна припускати, що ці люди виховають нове покоління, яке буде корисне і для Росії і України.

Дора Рак

ПЕРЕД ШОСТИМ КОНҐРЕСОМ СФУЖО

Уже короткий час ділить нас від конґресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, що відбудеться в днях 29-го, 30-го, 31-го жовтня і 1-го листопада, 1992 р., в Торонто, Канада. В цьому, шостому з черги конґресі, братимуть участь делеґатки з усіх країн українських поселень, а це — ЗСА, Канади, Австралії, Арґентини, Франції, Німеччини, Бельгії, Великобританії, Бразилії, Швайцарії, можливо й Австрії та Венесуелі, а вперше будуть також делеґатки із Польщі, України (Київ, Львів), Румунії (Букарешт) та Словаччини (Пряшів). Конґрес попередять наради Управи СФУЖО 28-го жовтня в готелі Роял Йорк в год. 6-ій, де почнеться реєстрація, вже від год. 4-ої по пол.

Наради почнуться 29-го, о год. 10-ій (Тудор заля), а святкове відкриття буде ввечері о год. 7:30 (балева заля). У відкритті візьмуть участь посадник Торонто Джун Роленде, міністер для справ громадянства і багатокультурности Елейн Зємба і президент генеральної федерації жіночих клюбів (ЗСА) Ен Голанд з Вашінґтону. Святочне слово матиме Ольга Заверуха. Знатними промовцями в наступних днях будуть — Атена Пашко, голова Союзу Українок (Україна) промовлятиме на полуденку в п'ятницю 30-го жовтня, а головне слово на бенкеті 31-го жовтня матиме Уляна Дячук, президент Українського Народного Союзу.

Чотириденна обширна програма заповідає кілька панелів на актуальні теми, а це: політика і економія, зв'язки із світовими організаціями (інформативна сесія), українська преса, суспільна служба, народна творчість — панель получений з презентацією книжки „Народний одяг України" (нове видання СФУЖО). Програмова доповідь — Оксани Соколик (напрямні на майбутнє федерації) — заплянована на п'ятницю (30-го), год. 4:15 по полудні, а на тему „Доля Українки Східньої Европи" говоритимуть гості з України, Польщі, Румунії, Словаччини. Ще будуть доповіді на теми „Роля жінки діяспори в розбудові української незалежної держави" (Роня Лозинська) та „Українська духовість: національна і релігійна". Почесним гостем на бенкеті буде амбасадор України, Лев Лук'яненко.

Під час конгресу відбуватиметься виставка журналів, фотографій і різних друкованих матеріялів складових організацій, а в ґалерії КУМФ (Торонто); мистецька виставка жінок-мисткинь буде відкрита 27-го жовтня, (ще можна зголошувати картини). Після нарад у п'ятницю, 30-го жовтня, збірку вишиваних суконок власного проєкту запрезентує Ірина Сеник. Мистецька програма відбудеться в часі бенкету (в суботу, 31-го), а після закриття конґресу Український Музичний Фестиваль влаштує концерт у ювілейний рік Миколи Лисенка, під патронатом СФУЖО, в Мек-Мілан Театрі, Торонто, 1-го листопада, 7-ій вечора.

Цьогорічний конґрес відбувається під час заіснування української держави, де постають нові жіночі організації. Тож світова федерація знайшлась немов на роздоріжжі, сповнивши гідно на протязі біля 45 літ — завдання, що поклали на неї у 1948 році жінки, які мусіли покинути батьківщину. А тепер прийшов час глянути у майбутнє і з участю делеґаток з України розглянути можливості створення нової організаційної структури. Нелегке завдання піддає ряд питань і сумнівів. Мабуть, треба б зберегти теперішнє СФУЖО як федерацію українських жіночих еміґраційних організацій, зі статусом недержавної організації асоційованої в Організації Об'єднаних Націй з департаментом Публічної інформації. Але місце надрядно-світової організації Українських Жінок є в Україні, де треба б створити нову організаційну одиницю, чи то на зразок Українського Жіночого Союзу з вересня 1917 року, чи Української Жіночої Ради з 1920 року, що мала стати централею жіночих організацій України і репрезентувати її назовні.

Ініціяторами Ради були Людмила Старицька-Черняхівська і Софія Русова, довголітня голова аж до моменту розв'язання Ради в 1937 році. Українська Жіноча Рада була членом Міжнародної Ради Жінок — як Українська Національна Рада — до 1928 року. Або зразком може бути створений у 1937 році у Львові Світовий Союз Українок, як переємник попередніх централь, що мав стати новою централею діючих в світі жіночих організацій і бути жіночою українською репрезентацією на міжнародному форумі. Головою Союзу обрано тоді Мілєну Рудницьку, секретарем Зінаїду Мірну, а почесною головою, як годилось в пам'ять минулого, Софію Русову (ці обі активістки УЖР проживали в Празі і разом з Ганною Чикаленко Келлер брали участь у міжнародному жіночому русі).

Треба сподіватися, що Шостий конґрес українських жінок, репрезентованих делеґатками складових організацій СФУЖО, представницями України й інших країн колишнього Совєтського Союзу, дійде до правильної розв'язки складних проблем, розважно, без зайвого поспіху. Українська спільнота по всьому світі вітає цей престижовий конґрес і делеґаток-українок із цілого світу та бажає успішних нарад і розумних постанов для добра усього українського жіноцтва і на славу Україні.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про силу призначення

Як часто чуємо в розмовах нарікання на долю, що приносить стільки важкого, поганого і що не можна від життя сподіватися ніяких світлих моментів. І в одних ці нарікання оправдані, у інших вони не один раз перебільшені, а ще інші просто вірять, що все залежить від Божої волі і що все, що приходить в житті, незмінне, бо таке призначення.

Але часом, коли приходить особливо важке переживання однієї чи іншої події, або просто торкається хвиля депресії і песимізму — добре оглянутись довкруги і порівняти своє „нещастя" до іншого, щоб зрозуміти, які малі й незначні є ці проблеми, в порівнянні із тими, що їхнє призначення дає іншим.

Ось саме таке порівняння насунулося тепер, коли ми вичитали в американській пресі про трагічну історію української родини, в якій немов якесь страшне призначення вело від одного до другого нещасливих випадків. Цей ланцюг нещасть тягнувся ще із 1946 року, коли в таборі переміщених осіб у Німеччині американський вояк зайшов до мешкання української родини і вимагав, щоб йому дати алькоголь. Коли батько родини відмовився — американець просто застрелив його, залишаючи молоду жінку з двома маленькими синами. Вояка засудили, пообіцявши також сиротам матеріяльну допомогу від американського Уряду. Не дочекавшися її, родина виїхала до ЗСА і тут самітна вдова, важко працюючи, виховала обох синів. У 1980 році мати із одним сином згинула з автомобілевому випадку. Знову залишилася вдова із двома малими дітьми, яка обіцяла собі після того нещастя, що ніколи не буде провадити автом. Однак десять років після цієї трагедії вона зламала дану собі обіцянку і загинула сама у автомобілевому випадку майже на тому самому місці, що її чоловік і свекруха. Із цілої родини залишився один син, який враз із дружиною взяв на виховання двоє сиріт свого брата та виховує їх разом із своїми дітьми. Вже майже п'ятдесят років минуло від часу як загинув його батько, а американський Уряд досі не сповнив обіцянки і не дав фінансового відшкодування родині вбитого.

Чи це колись сповниться — невідомо, але американський журналіст, що описав тепер цілу трагедію у щоденнику, який появляється в Йонкерсі, не приховує свого зворушення і потрясення тим ланцюгом нещасть, що навідали одну, однісіньку родину.

Читаємо про те все і мимоволі насувається питання: чому? Чому одна родина мусіла впродовж півсторіччя пережити стільки жахливого, стільки ударів долі, зовсім непотрібних? Сила призначення? Чи Божа воля? А чому саме це впало на них, а не на кого іншого? Як собі це пояснити?

Скажуть читачі, от нічого надзвичайного, тепер чуємо розповіді про десятки трагедій, які пережили українські родини на батьківщині: переслідування, заслання, ув'язнення, присуди смерти, сирітство. І там немає у кого шукати справедливости, відшкодування чи навіть повного співчуття, бо майже немає родини, яка б не потерпіла. Так, але все це жертви режиму, жертви свого патріотизму, герої. Вони терпіли і вмирали, знаючи за що і пощо. А тут нічого. Звичайні люди, зі звичайним життям, яких сила призначення присудила переживати одну за одною трагедії без найменшої логічної до того причини.

Тому, дорогі читачі, коли вам важко, коли почуваєтеся покривджені долею, коли вам здається, що нікому життя не принесло стільки прикрого, як саме вам — подумайте, про цю українську родину з Йонкерсу, долю якої описав тепер американський журналіст.

О-КА

Володимир Жила

ЗБУДЖУЮТЬ ДУМКИ, ВИКЛИКАЮТЬ РОЗДУМИ...

III

Рукопис „Тезе, Туркменістан" („Живи Турменістане") результат її поїздки до Середньої Азії відкинув Іван Ле, мовляв: „Прочитав! Річ непогана, але друкувати не будемо!..." Це був черговий сильний удар по письменниці. Тим часом у Харкові застрелився Микола Хвильовий і тут же почалися масові арешти українських письменників.

У цей критичний час Д. Гуменна вхопилася за стенографію, яка мала привести її „до цікавого світу", хоча вона не була зацікавлена ні в убранні, ні в грошах, а хотіла лише жити незалежно і „понад усе любити літературу та коли не творити її, то хоча читати і черпати" з її бездонного колодязя. Вона втікала від порожнечі і нудьги, що постійно переслідували її, шукаючи мети, щоб не йти до неї. Письменниця пише: „Чогось хочу, не знаю що, за чимсь тужу, перебираю все, доступне уяві — і не те воно, не те"... І тут її мучило одне, а саме: „віра в себе". Хоч ніхто не вірить, — вона заявляє, я вірю, що в мені заложено багато творчого — тільки як його з себе видобути?"

В останній частині своїх спогадів Д. Гуменна дає блискучі мініятюрні портрети деяких письменників, як Є. Плужник, Г. Косинка, Б. Антоненко-Давидович, П. Тичина, М. Рильський тощо. У цій частині вона розповідає також про своїх примітивних родичів. Вона пише: „Той світ моїх примітивних родичів став мені більшою реальністю ніж дійсність... Це ж була моя курація, найприємніша гра, що визволила від дійсности і врятувала від шізофренії".

І серед таких обставин у неї „почав вироблятися імунітет проти мертвущого отруйного клімату. Витворювався свій живлющий". Письменниця „знаходила інші цінності там, де було доступно, в книжках". І це привело її до глибокого її переконання, що вона ніде в житті не схибила, а це дуже важливе для кожної людини, бо це той твердий ґрунт, що лежить в основі всього творчого людського зусилля. Колись Віктор Петров, жартуючи назвав Д. Гуменну богемою і він не помилився, бо вона такою й була. Адже все своє життя вона „Справді не дбала про побутові вигоди, трималася за вітер, ганялася за якимись нереальними візіями і зовсім не журилася майбутнім"...

У своїх спогадах Д. Гуменна проявила й почуття зневіри і глибокого невдоволення І. Микитенком, І. Ле, І Стебуном, зокрема О. Корнійчуком. Цей останній для неї одіозна постать, великий кривдник українського літературного процесу.

„Дар Евдотеї" — це справжній дар читачеві. Це не тільки іспит пам'яті, це рівночасно й іспит совісти, глибоке усвідомлення почуття моральної відповідальности за поведінку і вчинки перед самим собою, людьми і суспільством. У спогадах чимало також й інтимного, що стосується навіть почуття кохання. У цілому — це задушевний, сердечно-щирий та близький твір, в якому письменниця нічого не приховує і не соромиться своїх невдач.

Коли порівняти цей твір зі спогадами письменників на Україні, зокрема з широковідомими спогадами письменника Юрія Смолича, то читач змісця відчує, що в спогадах Д. Гуменної в основному переважає правда, немає нічого недоговореного, над ними не працювала рука цензора, їх не пристосовувано до дійсности часу, тому вони і становлять значний інтерес як історичне джерело при вивченні життя і творчости письменниці та епохи. Своїм багатством матеріялу і підходом вони перевищують спогади Івана Майстренка й Івана Кошелівця та стоять майже нарівні зі спогадами Григорія Костюка „Зустрічі і прощання" (перший том) з тим, що в спогадах Костюка більше соковитости, загальногромадської життєвої правди та матеріял в основному висвітлений більш прагматично, тим часом у Гуменної менша зорганізованість, зате її спогади барвисті з м'яким жіночим забарвленням.

На сторінках спогадів Д. Гуменної зустрічаємо чимало різноманітних людей, з якими їй довелося взаємитися на різних поворотах її життя. Пишучи про них вона проявляє гостру спостережливість як у відношенні до епізодичних постатей, так і до широковідомих, розкриваючи їх характер, а то й розповідаючи про їхні діяння та окремі вчинки. Тут же в другій книзі своїх спогадів, на сторінках 192—193, вона розповідає про „щось дуже несусвітнє", що почула від своєї сестри, що, мовляв, М. Зеров, М. Калинович і Освальд Бурґгардт були постійними відвідувачами якогось нічного розпусного дому з балями, голими фуріями і педікюрами. Це відбувалося десь літом 1932 року, тобто тоді, коли на Зерова вже почали концентричний наступ партійні критики на всіх відтинках наукового і суспільного життя, коли захворів його єдиний син (який згодом помер), коли великий поет і вчений не знав як йому рятуватися в тому пекельному житті — а тут письменниця, не маючи наочних даних, його представляє, як перенасиченого добрим життям розпутника. Щось тут закралося нелюдяне, що не вкладається в здорову голову. Але це ще не все. Участь беруть академік Калинович і поет Бурґгардт (останній від 1931 року жив у Німеччині). Та ще повії за висловами автора називають його „Оською". Щось тут не в порядку. Незрозумілий мені також й авторів антисемітизм у той час як жидівські письменники робили їй багато доброго („Взагалі ж треба сказати, — пише письменниця, — що жиди приятелі уміють виявити велику людяність — і безкорисну, — коли бачать твій скрутний стан"), зокрема Кіпніс.

У виданні є дрібні друкарські огріхи. Гірко відчувається брак іменного покажчика. Зате обкладинка вдало оформлена, має гарний орнамент і титульні написи: вони ніби виконують функцію підкреслювання основної концепції спогадів — розказати про життя письменниці та про літературний процес на на Україні 20—30-их років. У виданні є чимало цінних фотографій письменниці її родини та її товаришів по перу.

Підсумовуючи, хочемо сказати, що спогади Д. Гуменної цікаві й цінні. Вони збуджують думки, викликають роздуми сміливою постановою важливих життєвих і літературознавчих проблем, дають поштовх до полеміки. З цього погляду можна говорити також про привабливі риси, властиві творчості Докії Гуменної — автора 21-ої книги, з того трьох на Україні і 18-ох у діяспорі. Видання „Дар Евдотеї" стане у великій пригоді вчителеві, викладачеві літератури, студентові. Воно прикрасить книжкову полицю кожного шанувальника мистецького слова.

НЕ МИНУЛО Й ДОБИ після оприлюднення Організацією Об'єднаних Націй заборони летів над Боснією і Ґерцеґовиною, як сербські воєнні літаки напали на боснійсько-мусулманське місто Ґрадокач, а також на боснійсько-хорватське селище Брчко на півночі республіки. У Ґрадакачі 19 осіб убито і понад три десятки ранено. Воєнні експерти підкреслюють, що серби, які загарбали більшу частину території в Боснії і Ґерцеґовині, мають велику перевагу в озброєнні, оскільки дістали його, в тому числі бомбардувальники, винищувачі і штурмовики, від Юґославської народної армії.

В Чикаґо...

(Закінчення зі стор. 1)

соняшний і теплий. Розпочалася церемонія відспіванням українського на американського національних гимнів, після чого говорив Ю. Куляс, який представив гостей. Знов виголосив коротке слово А. Зленко, дякуючи за виявлену готовість допомогти тому, щоб консульство України було швидко урухомлено в Чикаґо. Також промовляв амбасадор О. Білорус.

Опісля у великій залі осередку відбувся бенкет для української громади. Отці Іван Кротець з церкви свв. Володимира і Ольги та митрофорний протоієрей Володимир Мельник з православної катедри св. Володимира провели молитву і поблагословили страви. По обіді коротко промовляли від української громади голова відділу УККА, інж. Орест Бараник, від місцевого осередку Українсько-Американської Координаційної Ради Андрій Скиба та від Товариства Сприяння Народному Рухові України, д-р Богдан Ткачук. Д-р Василь Маркусь, заступник голови комітету зустрічі з міністром сказав кілька слів про вагу дипломатичних представництв України та представив головного промовця, міністра А. Зленка.

Знов же у своїй ядерній промові міністер з'ясував сучасні проблеми та цілі української держави, а саме — зміцнення її незалежности, захист кордонів і цілісність території, економічна відбудова, зокрема ж впровадження господарських реформ. Цьому має служити українська закордонна політика, в тому й ціла її інфраструктура, серед якої посольства та консульства мають важливе значення. Чикаґо дає приклад, як практично в цей час треба допомагати Україні. Без таких консульств, як оце на середньому заході Америки, Україна не зможе розбудувати своїх економічних та торгових зв'язків. Промову міністра кілька разів переривали гучні оплески.

Кінцеву молитву подяки виголосив пастор Олекса Гарбузюк з висловленням сподівань, що розпочате діло з Богом буде благословенним.

Бенкет, в якому взяли участь 500 гостей, закінчився в рекордово-короткому часі — 2 год. 15 хвилин. Ним вміло провадив голова громадського комітету Ю. Куляс. Після цього гості відлетіли до Вашінґтону й Ню Йорку. Через два дні міністер Зленко відлетів до Києва. Генеральний консул А. Олійник приступить до виконання своїх обов'язків у другій половині жовтня, після чого невдовзі прибуде ще один урядовець з Києва. Їм допомагатимуть місцеві працівники на добровільній базі. Чикаґське консульство має обслуговувати десять стейтів середнього заходу: Ілліной, Індіяна, Мишиґен, Висконсін, Міннесота, Айова, Небраска, Північна і Південна Дакоти і Кензас.

Відкриття консульства України залишиться пам'ятним днем в житті української громади в Чикаґо, яка напевно допоможе ініціяторам фонду сприяння консульству зібрати належну суму, щоб ці важливі ворота України на середній захід Америки, що є економічно потужним реґіоном, відкрилася для України, а Україна для нього, як про це писав кореспондент в „Чикаґо Трибюн".

Перед шостим...

(Закінчення зі стор. 2)

Нова адреса СФУЖО, куди слід посилати зголошення на виставки, а також до участи, як гості, та все ще потрібні дотації: WFUWO, 2336 Bloor St. West, Box 84578, Toronto, Ont. M6S ITO Canada.

ЗАПРОШУЮТЬ НА ФЕСТИВАЛЬ

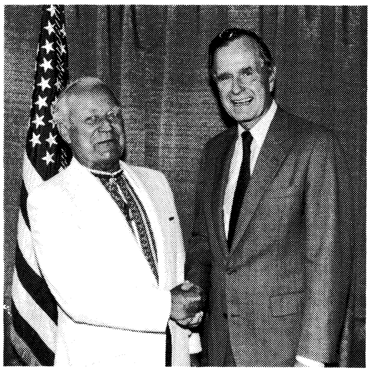
Голмдел, Н.Дж. — Український Фестиваль в ЗСА, який відбувається щороку в Ґарден Стейт Артс Центрі в Голмделі, Н.Дж., пошукує за мистецькими одиницями для виступу в програмах під відкритим небом та на головній сцені під час фестивалю в суботу, 19-го червня 1993 року. Тим, хто зацікавлений брати участь у фестивалі, слід переслати відео або звукову касетку на адресу: Ukrainian Festival U.S.A. c/o Lida Hawryluk, 185 Beacon Ave., Apt. No5, Jersey City, N.J. 07306. За інформаціями слід телефонувати на число (201) 659-0906 або присилати факс, число (201) 963-9057. Реченець — 2-го листопада 1992 року.

Американці українського походження — за перевибір Буша і Квейла

У цей критичний час ми, американці українського походження, мусимо як слід оформити наші принципи і переоцінити наші наставлення у нашому житті і наші політичні активності. Нам треба бути певними, що людина, яку ми вибиратимемо на президента З'єднаних Стейтів Америки, матиме знамениті прикмети провідника, котрий поєднуватиме в собі глибокий розум, честь і зрозуміння потреб інших, котрий матиме глибоке почуття відповідальности перед американською спільнотою за правління в сенсі і вже випробуваної чесности і шляхетности.

Людиною такого формату є безсумнівно Дж. Буш, і тому українці, американські громадяни, підтримуватимуть з усього серця його кандидатуру на президента ЗСА завдяки осягів і сильного провідництва в минулому на дальших чотири роки. Він є знаменитим головою нашої держави. Його провід створив наново „Американське чудо", тобто державницьку позицію, яка поєднує в Америці силу і безпеку. Президент Джордж Буш без сумніву відбудує повагу президентського Уряду і наново зробить його центром національного правління в сенсі ідей батьків — основоположників нашої країни.

Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш надіслав на адресу організаторів відзначення деклярації першої річниці незалежности України привітального листа, адресованого українцям у цілому світі і американцям українського роду - усім тим, що зібралися у будь-якому місці для святочного відзначення першої річниці незалежности України.

А. Кейбіда вітає президента Дж. Буша в Ґарфілді, Н.Дж.

Президент ЗСА сказав, що 24-те серпня 1992 року є дійсно особливим і святочним днем для України, яка волею народу, волею великої більшости усіх громадян, стає помалу, але систематично демократичним членом європейської і світової спільноти. „Ми стоятимемо поруч і активно допомагатимемо Уклраїні у відбудові і закріпленні демократичних інституцій і забезпеченні прав людини", — сказав президент Дж. Буш у листі до Українського Конґресового Комітету Америки і Української Американської Координаційної Ради, які спільно зайнялися проведенням гідних відзначень незалежности України.

Президент Буш дав до зрозуміння, що він дуже добре поінформований, з якими великими труднощами зустрічається Президент України Леонід Кравчук, зокрема в ділянці переведення економіки на систему вільного ринку, з метою поліпшити життєвий рівень громадян України. З'єднані Стейти Америки, — говориться далі у листі, — готові допомогти Україні провести економічні й інші реформи своїм досвідом, технікою, гуманітарною допомогою у багатьох ділянках життя.

У листі Президент ЗСА позитивно оцінив ролю парляменту України, який прийняв закон про забезпечення населення від атомової радіяції і перетворення країни в неатомову зону.

Тоді коли Україна росте як нація, росте у світі кількість приятелів України, до яких, без сумніву, треба зарахувати ЗСА. Дж. Буш свідомий того, що незалежна Україна є одним з найбільш надійних приятелів Америки і тому каже, що „ми працюватимемо разом для здійснення тих програм, які були темою моєї розмови з Президентом Л. Кравчуком в травні цього року". Вашінґтон також надіється, що Україна розв'язуватиме свої непорозуміння з сусідами в мирний спосіб, шляхом переговорів.

„В майбутньому також інші президенти ЗСА після вичерпання моєї каденції будуть вітати Україну з досягненнями, зокрема з нагоди річниці її незалежности, але я, як перший Президент Америки, коли була проголошена незалежність України, хочу побажати українському народові миру, здоров'я і добробуту в майбутніх роках", — пише в кінцевих рядках президент Дж. Буш.

Ми, американці українського походження, маємо у Білому Домі великого приятеля. Президент Дж. Буш вповні свідомий змагань українців за національні і людські права і тому ми мусимо його активно підтримувати разом з його заступником і всіма кандидатами від Республіканської партії і за них голосувати у вівторок, 3-го листопада.

Ми дуже потребуємо сильного і здецидованого провідництва, щоб розв'язати проблеми нашого часу. Ми закликаємо всіх наших друзів активно співпрацювати з Республіканською партією в наступній виборчій кампанії на загальнонаціональному і льокальному рівнях в день 3-го листопада.

Андрій Кейбіда

„Соколи", що покорили Крим, прибувають до Америки

Музичний гурт „Соколи" з Дрогобича на своїх рідних землях в західній Україні добре відомий і шанований. Його співаки повертають людям пісні українських січових стрільців, бійців Української Повстанської Армії, які були призабуті на якийсь період нашої історії.

Кому повертають, а кому — відкривають вперше. В травні цього року гурт приїхав з гастролями до Криму. Їхали не просто на концертні гастролі, а як місіонери, бо знали, що українську народну пісню і слово тут не часто почуєш, а що вже говорити про національно-визвольні, бойові пісні. Недарма тут же поруч з державним синьо-жовтим прапором висить і досі червоний. Отже їхали справді на фронт, тільки на культурний.

Розпочали з невеликого міста Красноперекопське 1-го травня — в день традиційного совєтського свята, якраз після мітинґу. Люди з недовір'ям йшли на концерт „бандерівців", як їх роками привчали думати про західньоукраїнців, де, мовляв, усіх „неукраїнців розстрілюють і вішають". Але в кінці концерту всі, і кримські татари, і росіяни, скандували з піднятими вгору руками: „Слава Україні". Гимн „Ще не вмерла Україна" співали всі разом, у багатьох в очах стояли сльози, адже в такому виконанні, безпосередньо для народу український гимн тут виконувався вперше.

Те саме повторилося і в Ялті, і в Симферополі. У стратегічне, „закрите" місто Севастопіль пробились з труднощами, довелося брати спеціяльний дозвіл і давати запевнення, що концерт не буде аґітаційним, підривним і т.д. Успіх був неперевершений! Ще концерт не закінчився, як артистам передали записку: „Спасибо, ребята, за украинскую песню. Крым и Украина вместе! Слава Украине!"

Продовжуючи з концертами по кримській землі, артисти з Дрогобича бачили, які спраглі місцеві жителі до українського слова, правдивої інформації. Тут годі було знайти бодай одну газету чи журнал українською мовою. Артисти завбачливо привезле з собою періодику і безплатно вручали її кожному бажаючому. А після концертів завжди зав'язувалися душевні розмови.

Ми розповіли лише про одну концертову поїздку цього мистецьки довершеного колективу. Про його не тільки концертову, а й патріотичну місію до зрусифікованого Криму.

Українці Америки не потребують аґітування за свою мову і пісню. Але послухати пісні січових стрільців, повстанців, народні і сучасні мелодії — це завжди радість Гурт „Соколи" незабаром приїздить до Америки. Перший концерт відбудеться в Ню Джерзі, 17-го жовтня. Далі — слідкуйте за інформаціями.

Музичний гурт „Соколи" спровадила торонтонська фірма „Міст", яка вже не перший раз тішить нас найкращими українськими мистецькими колективами.

Раїса Галешко

Спроба створити Світову Федерацію Українських Музеїв

Під такою назвою Андрій Новаківський, директор Національного музею у Львові, пробує створити Федерацію, яка б об'єднала в одне тіло усі українські музеї та галерії в світі. З мрією та метою реалізації такого задуму А. Новаківський приїхав уперше до Канади. В лютому і березні ц. р. він перебував в Америці. Оглядав найвизначніші американські музеї по різних містах , як рівно ж і Український музей в Ню Йорку, з якими домовлявся про співпрацю. Коли Андрій приїхав на один день, 21-го серпня, в Торонто з дружиною Анною, мистці та деякі члени Дирекції Кандсько-Українськoї Мистецької Фундації, зустрілись з ними в приміщеннях галерії. В товариському колі Новаківський повідомив, що головною ціллю його приїзду до Канади є зустрітися із представниками різних музеїв Канади і з ними проаналізувати можливості взаємної праці. Між іншим він сказав, що після тритижневої поїздки по запляннованих установах західної Канади повернеться в Торонто. На кінець, присутні цієї зустрічі почули ділові пляни на майбутнє, які хоче зреалізувати гість з України, і побажали йому і його дружині щасливої подорожі, здійснення мрій і побачення знов у Торонто.

Андрій Новаківський народився 12 лютого 1947 року у Львові. Він внук славного художника Олекси (1872—1935) і син Ярослава (1920—1980) Новаківських. 1969 році закінчив Політехнічний інститут на відділі архітектури. Опісля працює у проєктних бюрах Львова, які займаються реставрацією архітектурних пам'яток. З групою співпрацівників даної установи виїжджає на Закарпаття, Волинь, Івано-Франківськ, де працює над реставруванням архітектурно-історичних споруд для їхньої консервації і збереження від дальшої руйнації. За віддану працю А. Новаківський стає керівником проєктного відділу, а 1983 року — директором Національного музею у Львові. Тут він відповідає за роботу понад триста працівників у 14 музейних філіалах, які знаходяться в 17 будинках. У багатьох організаційних справах декілька разів побував у Польщі.

В суботу, 12-го вересня, А. Новаківський повернувся в Торонто, де того ж самого вечора зустрівся з членами організаційного комітету виставки „Скарби України", а саме: мґр Анною Троян-головою,та д-р Дарією Даревич. На вечорі були присутні Галина Новаківська, (ніяк не споріднена з родиною А. Новаківського) Мирон Левицький і Павло Лопата з дружиною, та Юрій Даревич і Олег Троян. У товариській розмові усі мали нагоду запізнатись з плянами приїзду до Канади А. Новаківського.

Дня 13-го вересня у КУМФ відбулось відкриття образотворчої виставки творів із збірки Фундації, до якої було залучено мистецькі праці різних малярів. Деякі з них подарували картини для продажу на допомогу Національному музею у Львові. Першу цю виставку в осінньому сезоні відкрив голова дирекції КУМФ Роман Вжесневський. Коротко біографічними даними Новаківського представила його присутнім на виставці Дарія Даревич.

Опісля промовляв на відкритті А. Новаківський, який словами подяки звернувся до фундаторів КУМФ, Ярослави і св. п. Михайла Шафранюків, за їхній труд для заснування репрезентативної галерії в Торонто. Він подякував і деяким особам за те, що вони при КУМФ ще три роки тому започаткували фонд фінансової і матеріяльної допомоги для музею у Львові. У кінцевому слові висловив прагнення, щоб тісніше між собою співпрацювали обидві установи. Люксусовий каталог із відбутої Світової виставки українських малярів у 1982 році в КУМФ подарувала Новаківському малярка Галина Новаківська. Натомість він для бібліотеки Фундації подарував обгортку більшого формату з 16 кольоровими репродукціями українських ікон.

Щоб бути зорієнтованим про працю різних ґалерій і музеїв, які існують на добровільних датках їхніх членів, Новаківський відвідав деякі з них. Побував він у музеях в таких містах у Канаді: Саскатуні, Ріджайні, Едмонтоні, Калгарах, Вінніпезі та в Торонто. За попереднім домовленням, зустрічався, в асисті Юрія Жеребецького, працівника Міністерства шкільництва в провінції Саскачеван, з керівниками різних музеїв. Тут він провадив ділові розмови. Вони ж чітко базувалися на його плянах. У кожного з них відчувалась потреба співпраці з Національним музеєм. Новаківський заохочував їх брати участь у взаємних виставках різними експонатами. Деяких директорів музеїв запросив на зустріч з ним у Львові, щоб вони запізнались з ниабиякими творами мистецтва українських майстрів. Таким чином може дійти до обмінних виставок, як рівно ж і до поєднання музеїв і створення СФУМ.

„А можливості є великі, — сказав Новаківський, — лише бракує контактів між музеями. Після першого сміливого кроку йтимуть подальші, які можуть принести численні результати для створення СФУМ. Я в цьому переконаний!"

І я, автор цих рядків і екзекутивний директор КУМФ, повірив не тільки словам директора А. Новаківського, але його діловій праці, конкретизації задумів людини сильної волі.

У понеділок, 21-го вересня, А. Новаківський з дружиною поїхали до Монтреалю, щоб і там упродовж одного тижня відбути ділові справи з місцевими музеями.

Про результати перебування в Канаді директора Національного Музею у Львові та про його осяги хотілось би прочитати в якомусь українському періодику його власні зауваги.

Н. Н.

Ювілейний рік 24-го Відділу СУА в Елизабеті

Відділ засновано 20-го жовтня 1932 року. Першою головою була Марія Полевчак.

Управа Відділу у його 60-ліття: Олена Мельничук — голова, Ольга Граб і Люба Вальчик — заступниці голови, Ірена Левицька — секретарка, Анна Іванців — скарбничка. Референтки: організаційні — Павлина Юрчак, Параскевія Луців, культурно-освітні — Ольга Коваль і Дуня Боднаренко, імпрезові — Марія Бокало й Ольга Шевчук, пресові — Ірена Левицька (україномовна), Анна Іванців (англомовна), суспільної опіки — Юлія Полянська й Ірена Левицька, господарська — Надя Гриб. Контрольна комісія: Розалія Бойчук — голова, Люба Вальчик, Слава Василак — члени.

Відділ відзначив своє 20-ліття, коли мав щастя гостити голову Централі Олену Лотоцьку. Потім ще були 35, 45 і 50-літні відзначення.

З нагоди 50-ліття видано про працю Відділу дуже докладно опрацьовану пропам'ятну книжку. Відділ є меценатом українського музею і Фонду Катедри Українознавства у Гарварді (УНІГУ). Завдяки йому три студенти теології Бразилії є зразковими священиками.

Ольга Левчик в 1962—1966 роках, як скарбничка Відділу, солідно виконувала свій обов'язок збирання і висилання грошей на оплати стипендіятів: від Відділу за одного студента чотири роки, а два роки за двох, від Ольги Граб й Ірени Левицької чотири роки заодного, а від Марії Полевчак і Розалії Бойчук два роки за одного. Відділ зберігає листи та знімки наших священиків. Тепер продовжуємо висилку допомоги пакунками і грішми потребуючим в Україні, Бразилії та Польщі. Маємо під опікою бабусю, що нею є диригентка хору в Перемишлі, та стипендисток, яким, крім з каси Відділу, слали поміч Ольга Заремба, Юлія Полянська й Анна Іванців.

18-го жовтня будемо мати спільну вечерю для згадки минулого, для великої радости, що дочекалися вільної України та в надії, що Відділ при помочі Матерії Божої буде діяльним довгі роки.

Ірена Левицька

Statement of Ownership, Management and Circulation
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1A. Title of Publication	1B. Publication No.	2. Date of Filing
Svoboda	0 2 7 4 6 9 6 4	10/15/92

3. Frequency of Issue	3A. No. of Issues Published Annually	3B. Annual Subscription Price
Daily except Sunday, Monday & Holidays	249	$15.00 Members $40.00 Non-Memb.

4. Complete Mailing Address of Known Office of Publication *(Street, City, County, State and ZIP+4 Code) (Not printers)*
30 Montgomery St., Jersey City, NJ 07302

5. Complete Mailing Address of the Headquarters of General Business Offices of the Publisher *(Not printer)*
30 Montgomery St., Jersey City, NJ 07302

6. Full Names and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor *(This item MUST NOT be blank)*
Publisher *(Name and Complete Mailing Address)*
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery St., Jersey City, NJ 07302
Editor *(Name and Complete Mailing Address)*
Zenon Snylyk
232 River Bend Road, Berkley Heights, NJ 07922
Managing Editor *(Name and Complete Mailing Address)*

7. Owner *(If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.)*

Full Name	Complete Mailing Address
Ukrainian National Association, Inc.	30 Montgomery St., Jersey City, NJ 07302

8. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages or Other Securities *(If there are none, so state)*

Full Name	Complete Mailing Address
None	

9. For Completion by Nonprofit Organizations Authorized To Mail at Special Rates *(DMM Section 424.12 only)*
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes *(Check one)*
(1) ☐ Has Not Changed During Preceding 12 Months (2) ☐ Has Changed During Preceding 12 Months *(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)*

10. Extent and Nature of Circulation *(See instructions on reverse side)*	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
A. Total No. Copies *(Net Press Run)*	12,600	12,600
B. Paid and/or Requested Circulation 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	262	262
2. Mail Subscription *(Paid and/or requested)*	11,110	11,110
C. Total Paid and/or Requested Circulation *(Sum of 10B1 and 10B2)*	11,372	11,372
D. Free Distribution by Mail, Carrier or Other Means Samples, Complimentary, and Other Free Copies	249	249
E. Total Distribution *(Sum of C and D)*	11,621	11,621
F. Copies Not Distributed 1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	979	979
2. Return from News Agents	–	–
G. TOTAL *(Sum of E, F1 and 2—should equal net press run shown in A)*	12,600	12,600

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete — Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner

PS Form 3526, January 1991 *(See instructions on reverse)*